

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam
7953. szám
4 oldal,
30 bani
Péntek
1970.
október 16.

A Bukaresti Nemzetközi Vásár eseményei

Szerdán sok ezer belföldi és külföldi látogató tekintette meg a Bukaresti Nemzetközi Vásárt. A vásár második napján rendkívül érdekes előadást tartott a szakembereknek T. Păcuraru, a Bukaresti Atomfizikai Intézet főmérnöke. A Bukaresti Atomfizikai Intézetben előállított készülékek a nukleáris sugárzás ipari felhasználására" címmel. Ezt követően az Iprochim és az Ipram kutató- és tervező intézetek szakemberei tartottak értekezéseket a különböző vegyipari problémákról.

Az Arcom román építkezési vállalat, amely számos komplex ipari építkezést kivitelezett külföldön európai, afrikai és ázsiai országokban, technikai filmeket mutatott be a központi pavilon márványtermében.

Románia Szocialista Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának a meghívására a fővárosba érkezett Schmidt Wittmack, a Német Demokratikus Köztársaság Külkereskedelmi Kamarájának alelnöke és Roger Lucas, a franciaországi Országos Kereskedelmi Központ képviselője.

A szervezők által közölt első adatok szerint a Bukaresti Nemzetközi Vásár alkalmából több mint 5000 külföldi vendég tartózkodik a fővárosban. Ezek többségét a külföldi államok és cégek szakemberei és üzletemberei teszik ki.

A kormányküldöttségek és a kiállító államok és cégek más képviselőin kívül Bukarestben tartózkodnak a romániai szakszervezetek meghívottjaiként kereskedelmi kamarai elnökök, miniszterek, a gazdasági és kereskedelmi élet képviselői, szakemberei több mint 60 országból.

Peter Veecken Putman-Cramer, Hollandia bukaresti nagykövete és S. J. van den Bergh, a hollandiai Központi Kereskedelmi-fejlesztési Kamara elnöke, Kaarlo Veikko Makela, Finnország bukaresti nagykövete és a svédországi exportörök általános egyesülete szerdán fogadást adott Hollandia, Finnország, illetve Svédország nemzeti napja alkalmából, a Bukaresti Nemzetközi Vásár keretében.

Hamburg szabadváros szenátusának gazdasági küldöttsége szerdán sajtóértekezletet rendezett az Athenae Palace szálló termében. Este Erich Straetling, az NSZK naevkövete és Wilhelm Eckstron szenátor adott fogadást.

Ion Gheorghe Maurer elvtárs egészségi állapotáról

Az Egészségügyi Minisztérium közli, hogy Ion Gheorghe Maurer elvtársnak, a Minisztertanács elnökének jelenleg jó az egészségi állapota.

A klinikai tünetek és a laboratóriumi vizsgálatok eredményei igazolják az általános és a lokális állapot kedvező alakulását. Orvosi felügyelet mellett folytatódik az előírt kezelés.

Mozgósítsunk minden erőt az őszi betakarítására, a szántás-vetés gyors befejezésére!

A nagy- és kisperegi mtsz-ekben elvetették a búzát

Gondok és nehézségek közepette kezdődött az őszi munka a nagy- és kisperegi termelőszövetkezetekben. A kedvezőtlen időjárási viszonyok próbára tették a két gazdaság vezetőinek és szakembereinek hozzáértését. Ugyanakkor szorgalomra, derekas helytállásra és operativitásra intették a tagságot és a gépesítőket egyaránt. A kapásnövények beérésének kitolódása nagymértékben akadályozta a szántást és a maggyűjtést. Márpedig a két művelet időbeni és minőségileg is kifogástalan elvégzése, a lapfelletele a jövő évi magas buzatermésnek, a perregek hozzáértő, szorgalmas, jó gazdák. Küszködve a nehézségekkel, az időjárás viszontagságaival, kora reggeltől késő estig dolgoztak, törték a kukoricát, szedték a cukorrépát és szállították, rakta- rúzták a föld gyümölcsét.

Míg a szorgalmas szövetkezeti tagok a termés betakarításán fáradoztak, addig a traktorosok szántották a búzának kijelölt földparcellákat. Társasb- ronak aprították a rögöt, porhanyósították a talajt,

készítették a magyágot. Vakuc József, Paulik János, Nagy Lajos, Bálint István és a többi gépesítő orosz- lánrszt vállalt a vetési munkálatok előkészítéséből és kivitelezéséből. Jóval az árpa és a zöldségtermé- nyének vetésének megkezdése előtt már a búzá- nak kijelölt földterületnek is mintegy 80 százalékán előkészítették a magyágot.

— Mi csak jó elővetemények után természetünk búzát. A talaj tápértékének növelésével és alapos előkészítéssel biztosítjuk a magas hektárhozámot. Idén a mostoha időjárás ellenére is több mint 2700 kilós hektáronkénti átlagot értünk el — mondotta Vanta Mihai, a nagyperregi termelőszövetkezet elnö- ke.

A perregi szövetkezetek vezetői és szakemberei, valamint a tagság és a gépesítők fáradságos munká- jának eredményeként tegnap a kora délutáni órák- ban megyékben elsőnek jelenthették: befejezték a buza vetését.

CSIGYAR ISTVAN

A magnak nem a zsákban, hanem a földben a helye

Az őszi munkák ezidén még a szokottnál is komolyabb fele- datokat állítanak a föld művelői és a szakemberek elé egyaránt. Az időjárási tényezők miatt a termények beérése később, vi- szont az őszi már bekopogtatott, így feltétlenül szükséges a betakarítás és a vetés ütemének meg- gyorsítása.

Sajnos — mindezek ellenére — egyes gazdaságokban a vezetőség nem tesz meg mindent azért, hogy a korán lekerülő elővetemények után idejében biztosítsa a mag- ágyat.

A zabrányi termelőszövetkezet- ben 350 hektár búza, 100 hektár árpa és 45 hektár takarmány az őszi vetési előirányzat. Október 13-ig elvetették a zöldségtermé- nyeket és az árpát, valamint a buza kétharmadát. A szövetkezet vezetője s a brigádokosok egy- szerítették a munkálatokat, hogy ne késlekedjenek a vetéssel, ezért elsősorban azokról a területekről takarították be a fő és mellékter- ményeket, ahová őszi vetés kerül. Most a gépesítőkre hárul a fele- dat, hogy kitégyenek magukat, mivel még 60 hektárnyi terület vár szántásra és mintegy 100 hek- tárt kell felaprózniok.

Ottjártunkkor hat erőgép hasi-

totta a barázdát, utánuk meg egy társasb-rona aprította is a föld- et. Bibart Nicolae, az 1. számú alegység vezetője úgy szervezte a munkát, hogy az alapművelet befejezésével a már felszántott területre több társasb-ronát irány- nit, melyek haránt irányban vég- zik a porhanyósítást, így biztosít- ják a minőségileg megfelelő mag- ágyat. A gazdaság vezetői és a gépesítők fáradságát nem isme- rő munkával igyekeznek mie- löbb befejezni az őszi vetést.

A mondorlaci gazdaságban 600 hektáron kell földbe juttatni a kalászosok magvait. Napi ütem- ferdük 25 hektár szántás és 50 hektár talajelőkészítés, valamint vetés. Az árpát, őszi rozsot elve- tették. Buzaból még alig 33 szá- zaléknyi dolgozatok be a földbe. A 16 erőgép közül egy a trágyát szórja, öt tárcsázik, a másik öt vetőgépet vontat, kettő meg a fogasolást végzi. Szántásra alig maradt három traktor. Mivel bő- vebb termést csak optimális idő- ben végzett vetéssel biztosíthat- nak, feltétlenül szükséges a szánt- ás és előkészítő munkálatok ü- temének meggyorsítása. Még 260 hektárnyi területen kell barázdát hasítaniok az ékeknél s a mon- dorlaci föld sajátosságánál fogva többszöri ismételt tárcsázást is

igényel, tehát előreláthatólag ki- toldódik a vetési idő. Noha Mohaci Petru, Hotáran Constan- tin, Kristófi István, Abrudeanu Gheorghe traktoristák kifogástá- lanul dolgoznak, az Ujardai Gépesítő Vállalat, valamint az Ujardai Gépesítő Vállalat, valamint a termelőszövetkezet vezetőinek is figyelmébe ajánljuk, hogy az erő- gépeket nyújtott és éjszakai mű- szakban is dolgoztassák, annak érdekében, hogy mielőbb végez- nek a vetéssel, mert a magnak nem a zsákban, hanem a földben a helye.

UZONI GYULA

Az egész nép gazdasági és társadalmi haladását biztosító program

A Román Kommunista Párt történetének egyik legdicőségesebb fejezete az 1944 augusztusi fegy- veres felkelés megszervezése és vezetése. Ez az történelmi korszak nyitánya volt a román nép életé- ben.

A hatalmas méretű népi forradalomban cselekvőben nyilvánult meg a nép döntő többségének al- kotóereje, mely legyőzte a belső reakció ellenállá- sát és meghiusi- totta a külső ellenség terveit. A Románia történetében példátlan méretű kemény társadalmi har- cokban erőteljesen megmutatkozott a munkásosztály vezető szerepe, létrejött a munkás-paraszt szövetsé- g. Az RKP magas felelősséger- zettel töltöztette egyetlen csata- sorba a nemzet összes demokra- tikus erőit, biztosítva ezáltal a fa- sista reakciós elemek legyőzését és 1945 március 6-án, az ország történetében először, forradalmi demokráta kormány hatalomra ju- tását.

A munkásosztály és dicsőséges pártja előtt, az egész nép előtt új távlatok, új történelmi feladatok nyíltak meg. Ezek: a vívmányok sürgős konszolidálása, a forradalom szakadatlan folyamattá való átala- kítása és végig vitele.

Ilyen körülmények között szük-

séges volt egy olyan merész és tudományos programot állítani a forradalom és a tömegek elé, a- mely széles távlatokat nyit az el- következő csatákban a polgári de- mokratikus forradalom kiterjeszté- séhez és a szocialista forradalom- ra való áttéréshez.

Ebből a szempontból történelmi jelentőségű a Román Kommunista Párt 1945 októberében megtartott Országos Konferenciája.

Az Országos Konferencia, mi- után számbavette az RKP meg-

széges volt egy olyan merész és tudományos programot állítani a forradalom és a tömegek elé, a- mely széles távlatokat nyit az el- következő csatákban a polgári de- mokratikus forradalom kiterjeszté- séhez és a szocialista forradalom- ra való áttéréshez.

rom említett típus különböző rés- készültnek. Ceausescu elnök érde- lődött a gépek gyártásáról és ter- meleti ciklus fontosabb mozz- natairól. Elbeszélgetett az üze- szakembereivel. A látogatás vég- a Douglas Aircraft társaság iga- gatósága kóktelt adott, amelyn- során Jackson McGovern bemutá- ta a vendégeknek legközelebb munkatársait és feleségüket. Nicolae Ceausescu elnök búcsúzá- kor köszönetet mondott a felvil- gosításokért és a meleg fogadt- tásért.

Nicolae Ceausescu elnök és fel- sége, Elena Ceausescu a kíséretü- ben lévő személyekkel együtt cs- törtök délelőtti látogatást tett- Disneyland mesevárosban. A Ws Disney rajzainak meglevenítés- vel életre hívott meseváros meg- kintése előtt a vendégek érdeke

(Folytatása a IV. oldalon)

USA-beli látogatása során Nicolae Ceausescu elnök szerdán Kaliforniába érkezett

Az USA-ban látogatásban lévő Nicolae Ceausescu, az Allamtanács elnöke, és felesége, Elena Ceausescu szerda délután az észak-amerikai földrés nyugati partvidékére, Ka- liforniába érkezett. Az államfők számára fenntartott különrepülő- gépen utazott Dumitru Popescu, az RKP KB Végrehajtó Bizottságá- nak tagja, a KB titkára, nagymem- zetgyűlési képviselő, Corneliu Bogdan, Románia washingtoni nagykövete és más hivatalos szem- melve. Az USA külügyminis- truma részéről M. Codrus kiséri Nicolae Ceausescu elnököt.

A New York és Los Angeles kö- zötti öt órai repülés után, a gép leszállt a Csendes-óceán partja mel- lett elterülő Long Beach városban, a Douglas Aircraft repülőgép-gyár magánrepülőterén. A nagy sze- relőcsarnok előtti kifutópályán a vendégek fogadására a köszönté- sére megjelent Edwin Wade, Long Beach polgármestere és felesége, Jackson McGovern, a Douglas Air- craft társaság elnöke és felesége,

valamint Nicholas Dallas, a Long Beach-i légitörzsgalom igazgatója és felesége. A magas rangú vendé- keket megillető nagyrabecsülés jel- képeként a polgármester átnyújtot- ta Ceausescu elnöknek a város kul- csát. Az ünnepélyes fogadtatás ut- tár Jackson McGovern az üzem maktiját előtti ismertette a ven- dégekkel e fontos nagyvállalat fő jellegzetességeit, valamint a már üzemelő vagy építés alatt álló leg- utóbbi utasszállító repülőgéptípu- sokat.

A vendégeket felkérték, hogy szálljanak be a szerelőcsarnok e- lötti téren lévő, 250 személyes DC-8 mintájú négymotoros sugár- hajású repülőgépbe. Ezután meg- mutatták a vendégeknek egy DC-9 mintájú kétfőmotoros gépet, és a több mint 300 férőhelyes DC-10- est. A társaság egyébként ez utó- bi gyártására szakosítja magát, a szerelőterem a prototípus látható. A vendégek megtekintették továbbá több szerelőcsarnokot, ahol a há-

Jó irányban halad az együttműködés

Több mint két hónapja annak, hogy az Aradi Szerszámgépgyár és a helyiipari vállalatok közötti egy-üttműködést elemeztük. A terep- tapasztalatok azt igazolták, hogy a nagyszabású kooperáció megtermé- tése helyes volt mindkét fél szem- pontjából. De felvetődött néhány kezdeti nehézség is: az anyagalla- sás zökkenő, a helyiiparban dolgo- zók gyengébb szakmai felkészül- tése, a termelői munka magasabb szintű szervezésének késedelmes bevezetése bizonyos mértékben gá- tálta a nagyon fontos akció kibon- takozását. Az együttműködési szerződések megkötése óta a Helyi- ipari Vállalatok Igazgatósága és minden kisvállalat közösségekné- hozzáért munkája nyomán a ke- rékkötők nagyrészt kiküszöböltek. Tiszteletben tartják a szállítási grafikonokat, ami mindkét fél je- lenlegi elégedettségéhez vezet. Ezt tapasztalhattuk e hét elején is, amikor a Sebesi Helyiipari Vállal- tatban jártunk.

Örömmel jegyeztük fel, hogy a Szerszámgépgyár messzenem a- nyagi támogatásával kreált meg- munkáló műhelyekben a részben kapott, részben pedig megvásárolt gépek úgy működnek, mintha a nagyszabású üzemek lennének. A nemrég épített és átadott formázó-műhely- ben és az öntőedény is nagyüzemi szinten halad a munka. Az itt dol-

gozók aránylag rövid idő alatt to- vább képezték magukat és a leg- összetettebb alkatrészek gyártását is vállalták. Ennek következtében az egész évre tervezett és leszerző- dött 45 tonna öntött alkatrész hely- lett 65 tonnát állítanak elő év vé- géig. Jelenleg a megmunkálási rá- hágások csökkentésén fáradoznak. És ez most már csakis az érde- kük, hiszen az összes náluk öntött alkatrész megmunkálását is hely- ben végzik el. Ezzel kapcsolatban, azonban meg szeretném jegyezni, hogy nem ártana egy-két mestert és szakmunkást az aradi üzembe küldeni tapasztalatcsere, mert nem szegyen a jobban felkészültől tanulni.

Az Aradi Szerszámgépgyár egy-üttműködési osztálya, látva a helyiipari vállalatok szakmai előrelaha- dását egyre több és mind komo- lyabb feladattal bizza meg azo- kat. Különösen a megmunkáló részlegek kapacitását igyekeznek lekötni, amelyekben az utóbbi hó- napok során a dolgozók nagy mer- tékben fejlesztették műszaki tudá- sukat. Az is igaz viszont, hogy a nagyüzemi módszer bevezetésével sokat vesztődött a vállalat vezető- sége. Meggyőző munkát kellett vé- gezniök az esztergályosok és a töb- bi szakember soraiban, akik elein- te sehogyan sem akarták az említett módszerekkel megbartkozni. Vé-

gűl is belátták, hogy a műszal normák bevezetése nyomán több keresethetnek havonta, mint amik- a fenntartási költségekkel fizette ki bérüket. Jelenleg egy-két gyer- gében felkészült fiatal dolgoz- kivéve, valamennyien felteszik a tulzárnyalják egyéni normáikat.

Mindez azonban korántsem je- lenti azt, hogy most már ninc- több tennivaló. A gépmunkál- műhelyben dolgozók továbbra is szerszám- és segédszerkezet hiány- nyal küszködnek. A szerszámgé- gyárbelieknek e téren haték- nyabban kell támogatniok a sebe- sietket, mivel a helyiipar még min- dig nem rendelkezik központi szer- zéssel és anyagkiutalással. Amiko a szerszámgépgyártó nagyüzem kollaborációs osztályán dolgozók- beszüntünk, megígérték, hogy a elkövetkező időszakban, amiko növelik a megrendelések arányát több támogatásban részesítik a se- besieket.

Osszegezve a terepen tapasztal- takat, megállapíthatjuk: a közár- sasági érdekeltégű nagyüzem és a helyiipar közötti együttműködés normális kerékvágásba került. E- lőrehaladási lendülettel azonban sokat kívüli áldozatokkal és összefo- gással növelhetik. És ez mindké- fél érdeke.

TÓTH SANDOR

alakulása óta folytatott harcának legjelentősebb eseményeit. beha- toan elemzte a párt tevékenységét a fegyveres felkelésben és megvi- tatta alapvető feladatait a forra- dalom további fejlesztésében, Románia általános haladásában.

A konferencia figyelmének köz- zéppontjában a gazdasági problé- mákat állták. A nemzetgazdaság helyzetének és fejlődési kilátásai- nak elemzése nyomán a konferen- cia átfogó és komplex tervet jelölt ki a gazdaság helyreállítására és fejlesztésére. Ez az ország ipara helyreállításának és fejlesztésének szükségességéből indult ki, mely képes a mezőgazdaság és a gazdaság többi ágának új alapokon történő átszervezésére.

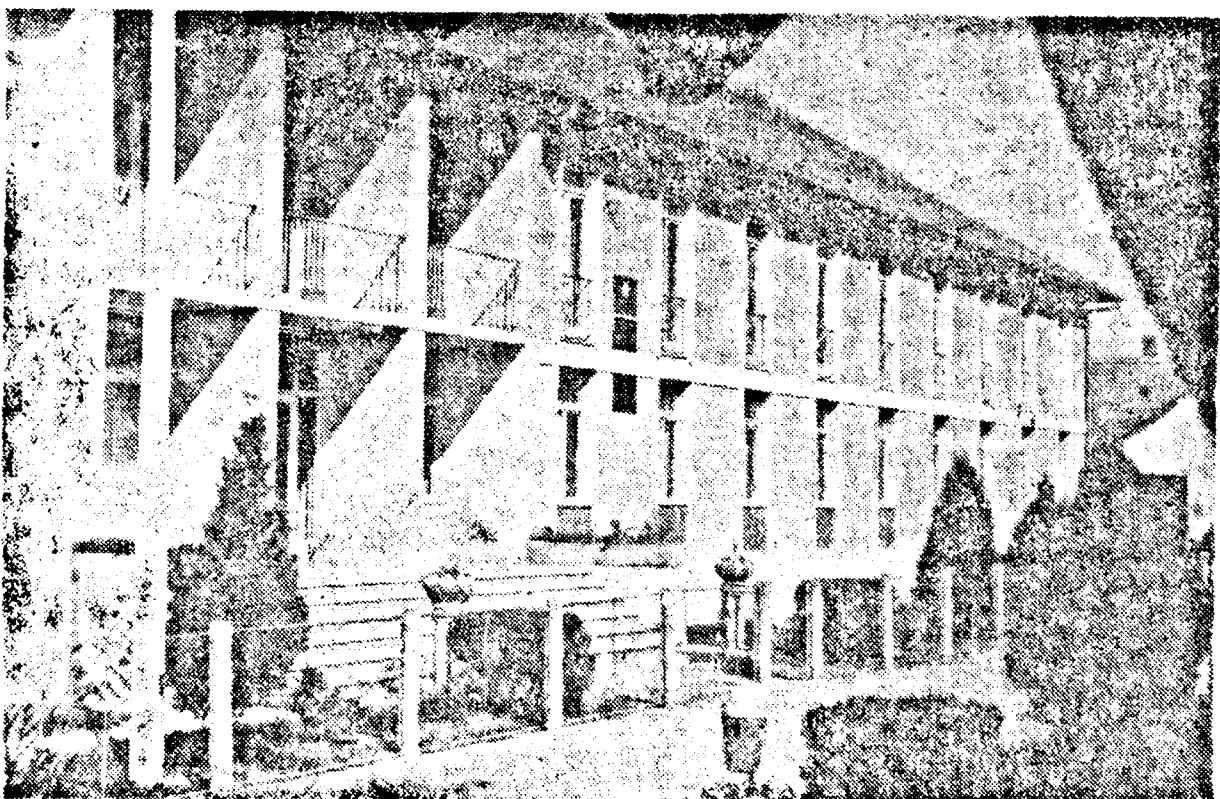
Rendkívüli fontosságu marad az Országos Konferenciának az a meg- állapítása, hogy Románia gazda- ságának helyreállítását és fej- lesztését elsősorban a nehézipar helyreállításával és fejlesztésével kell kezdeni. Egy erőteljes nehézipar — han- goztatja a Köz- ponti Bizottság je- lentése —, mely

az ország természeti kincseinek ésszerű felhasználása, a belső szükségleteken és a szomszédaink- kal való kereskedelmi kapcsolatok- ból fakadó lehetőségeken alapszik az a tartóoszlop, amelyen az or- zág egész gazdasága új feltételek közt fejlődik.

Leleplezve azokat a reakciós el- méleteket, amelyek értelemben Romániának az a sorsa, hogy a

TÖRÖK ZOLTAN

(Folytatása a II. oldalon)

KISJENŐ — MA.

(KELEN FERENC felvétele)

A múlt nyomdokain

Az észak-mangáliai „Olimp” új turisztikai övezet építési területe az egyik exkavátor egy II. századi római szarkofagot emelt a felszínre. Rendkívül érdekes a szarkofag tartalma, amely kitűnő állapotban maradt meg. Egy fiatal nő leplekkel és virágüzrekekkel borított csontváza mellett, több pár parafatalpas lábvalót, egy bronzmestert, apró ékszereket tartalmazó faládát, Faustina császárné ábrázolását, a szarkofagot a felszínre emelték. A lelet alátámasztja a régészeknek azt a feltevést, hogy Callatisban ebben az övezetben egy eddig még felderítetlen római település létezett.

A Brassó Megyei Múzeum kutatói Keresztényfalva romjai, valamint dák eredetű cserépedények maradványaira bukkantak. Az új felfedezések az előzményekhez képest a lakosság jelenlétére utalnak a IV. században.

Hasonló felfedezéseket tettek a Brassó melletti néhány kilométerre lévő Hermány közszécsében.

A Súditi (Buzău megye) ásata-sok során két formájú égető kemencére bukkantak. A közelben talált kerámia vizsgálatából a szakemberek megállapították, hogy a kemence a IV—V. századból származik. A felfedezés alátámasztja azt, hogy a népvándorlás viszonyai ellenére az emberi településeknek megvolt a folytonossága ebben az övezetben.

Zenész-humor

Moritz Rosenthal, az egykori világhírű zongoraművész nem csak játéka folytán lett ismert, Csiszkelő megjegyzései szórakoztatóak. Egy kolléga éppen Chopin Minutewalzerjét játszotta. Ez a keringő egyperces tartamról kapta elnevezését. Hangverseny után Rosenthal így nyitott be a művész szobájába. — Gratulálók! A Minutewalzer életlen legszébb negyedórát volt.

— Milyen az új jelentkező? — kérdezték Lisztet, miután meghallgatta egy tanítványjelölt játékát. — Pontosan olyan, mint Beethoven — hangzott Liszt válasza. — Zongorázik és roszul hall.

Karl Loewe, számos ballada szerzője, legújabb szerzeményeit játszotta egy ismerősének. Befejtve megkérdezte: — Milyennek találja őket? — Valóban nagyon szépek — válaszolta a hallgató — bár egyesek Mozartra emlékeztetnek. — Hja! — nevetett Loewe. — Mozartra emlékezni mindig öröm.

Brahms utálta a kritikusokat. Első szimfóniájának bemutatása után, egy nagyképi „zenejírka” így szólt hozzá: — Furcsa, hogy a szimfónia zárótételének főtemája mennyire hasonlít Beethoven IX. szimfóniája utolsó tételének főgondolatára. — Tényleg — válaszolta Brahms. — De van ennél furcsább is. Az, hogy ezt minden tökéletes észreveszi.

Tíz ásatási és kutatási kampány után a napokban érnek véget Észak-Moldova leggazdagabb régészeti lelőhelyének, a Stinesti-Botosani-i telepnek a munkálatai. Az itt végzett ásatások során két trák-géta várat fedeztek fel, amelyek ismételtelen a román nép folytonosságát bizonyítják ezen a vidéken. A várak alakja és építési módja arra enged következtetni, hogy külső támadások elleni védelmi célokat szolgáltak.

Bákó megyében a Szeret, a Beszterce és Berheciu völgyében végzett idej régészeti ásatások során több bronzkori településre bukkantak. A kis városközpontu települések zöme dombok tisztásein és a három folyó teraszain épült, arccal a környék nyitott szántóterületei felé. A talált tárgyak — gazdag kerámiai anyag, kultikus edények, bronzból készült díszes tárgyak — értékes bizonyítékok szolgálnak a kultúra kialakulási szakaszának megállapítására. A szintén az idej ásatások alkalmával felfedezett számos erődítménymaradvány, vadászszek és érme azt igazolja, hogy Közép-Moldova sűrűn lakott dák települései közvetlen kapcsolatban voltak a rómaiakkal.

Római kori bronzszoborcsoport került nemrégiben a szamosújvári Történelmi Múzeum kollekcijába. A szakemberek véleménye szerint a pártalan szépségű szoborcsoport Hígieit, az egészség istennőjét ábrázolja. Ujabbán számos régi könyvet, ikont, népi kerámia-tárgyat stb. is kapott a szamosújvári múzeum.

Az orvostudomány világából

A szívinfarktus leküzdéséért

„A szívinfarktust, amely valóságos csapás, vált a modern ember számára, már kezdeti fázisában kell leküzdeni, hogy csökkentsük a betegség áldozatainak rendkívül nagy számát” — jelentette ki a chicagói dr. J. Stammler, a kardiológusok londoni nemzetközi kongresszusán. Az amerikai orvos véleménye szerint állandó kampányt kell indítani a veszélyes betegség idejében való felfedezése érdekében. Egy másik szívgyógyász, a dán Hanse felhívta a figyelmet arra, hogy milyen életbevágóan fontos a megfelelő kezelés gyors alkalmazása. Kijelentette, hogy a súlyos infarktusok 60 százaléka esetében a roham első órájában bekövetkezik a halál. Ezért dr. Hanse javasolta, hogy a városok legforgalmasabb pontjain létesítsenek elsősegély-állomásokat a szívbeteg számára.

A munkálatakon bemutatott számos gyakorlati módszert a betegség kezelésére, köztük a radioaktív izotópok és az Arvin elnevezésű új gyógyszer felhasználását. Ez utóbbi előnyösebb az infarktus kezelésében jelenleg használt heparinnal, mivel oldja a vérrögöket.

LIGETI IDILL.
(JUHÁSZ BELA felvétele)

Az Űrhajózási és Űrkutatási Országos Hivatal (NASA) részleteket közölt a következő amerikai holdexpedíció programjáról. E program szerint az Apollo-14 űrhajót jövő év január 31-én, greenwichi idő szerint 9.23 órakor lövik fel a Cape Kennedy-i támaszpontból. A személyzet Alan Shepard, Edgar Mitchell és Stuart Roosa asztronautákból tevődik össze. Az első kettő február 5-én, greenwichi idő szerint 9.14 órakor száll fel a holdmodullal a Hold felszínére, 8-10 órát tölt a Holdon, s ez idő alatt a Fra Mauro kráter tanulmányozza. Ezután a harmadik asztronauta a Hold körüli pályán keringő űrkabinot vezeti és előkészíti a találgatókat a modullal.

Az Apollo-14 feladatának elejét téve, a február 7-re virradó éjszaka száll le a tengerre.

Képlünkön: a Cape Kennedy űrkutatási központban az Apollo-14 kijelölt parancsnoka, Alan B. Shepard gyakorlatokat a felszerelések holdbéli szállítására szolgáló modullal.

„Az automata űrállomások beállítása időn belül az elsőhegedű szerepét tölti be a bolygók kutatásában” — jelentette ki az Izvesztija-nak adott interjújában a Luna-16 főkonstruktor.

A tudós kifejtette, hogy miben különbözik az állomás az előzőektől. A korábbi kísérletek során nem volt szó arról, hogy a készülék a Holdnak egy bizonyos övezetében szálljon le, majd onnan vizs-szátérjen, s ezért nem szerelték fel a Holdról való visszaindulást biztosító rakétákkal, valamint a talajminták vételéhez és azok hermetikus becsomagolásához szükséges bonyolult szerkezetekkel.

Számunkra fontos volt a Luna-16 űrállomás minél pontosabb holddraszállása, mert az állomás holdbéli helyzetétől nagymértékben függött a Földre való visszatérés — mondotta a főkonstruktor. Ennek érdekében a Luna-16-ot holdkörüli pályán helyezték el, majd kétszer is kiigazították a pályát, mielőtt végrehajtották volna a kilométer törtérszének megfelelő pontosságu holddraszállást. Ennek végrehajtásához tökéletes betápláló rendszerre volt szükség és általában a készülékek sokkal bonyolultabbak voltak. Szükség volt továbbá egy olyan készülékre, amely biztosítja a motor ismételten üzembe helyezését. Számításba kellett venni az állomás esetleges meghibásodását is. Ebben az esetben az automata szerkezetek biztosították volna a mentő megoldást. Szerencsére nem keletült sor ilyen helyzetbe — tette hozzá a szovjet tudós.

A továbbiakban elmondotta, hogy a földi kísérletek során a Luna-16 számára mesterségesen létrehozott a nehezebbnél nehezebb helyzeteket. Több lézáló készüléket centrifugákban órási megterhelésnek vetették alá,

különleges vibrátorokon nagy rázkódásnak tették ki, majd repülőgépekről tengerbe, erdőbe, hegyes vidékekre, sivatagokba dobták le és plazmaberendezésekkel hőpróbának is alávetették őket. Számos különleges berendezési szimulátorral holdbéli viszonyokat hozták létre, a Holdról való felszállást pedig elektronikus számítógépek segítségével gyakorolták.

„A Holdról való felszállása után a Luna-16 állomás a Hold felszínén hagytott egy platformot, amellyel később többször rádióösszeköttetésbe léptek. Ezek szerint elvben beigazolódtak, hogy előállítottak olyan készüléket, amely tüzetes kutatásokat végezzen a Holdon és ugyanakkor biztosítsa a kutatás eredményeinek továbbítását a Földre. Véleményem szerint a jövőben a mostani 350 milliméternyi mélyebbre hatolhatunk a holdkérdésbe. Ugyanakkor teljesen megvalósíthatóan tartom automata megfigyelő állomások létesítését a Holdon — mondotta a Luna-16 űrállomás főkonstruktor.

Teljesen nyilvánvaló a holdku-

tatás óriási jelentősége — írja Borisz Petrov akadémikus a Luna-16 automata állomás űrrepülésének szentelt cikkében. A jövőben felhasználjuk a Holdat támaszpontként a csillagászati műszerek, sőt automatikus csillagvizsgáló felszerelésére, valamint mindenféle műszaki és biológiai kísérletek végzésére.

Jelenleg a kozmikus korszak 13. évében — mutat rá a cikk — a

repülő állomást a fékező rakéták segítségével úgy kell lelassítani, hogy mindössze két méter magasságban lebegjen a holdtalaj fölött. Ez a feladat sokkal nehezebb, mint egy teljes sebességgel szágldó gépkocsi megállítása egy faltól néhány milliméterre.

A világűr új területeire behatoló tudósoknak olyan helyzeteket kell megoldaniuk, amelyek nagyon ritkán fordulnak elő a földön. például a súlyokat egy grammról egy tonnára terjedő toleranciával. A világűrben viszont minduntalan találkozunk ilyen helyzetekkel. Például a Venus bolygó felületén uralkodó légnyomást egy atmoszféra töredékétől, többszáz atmoszférára becsülik, a bolygó mágneses térségét pedig 10 gammától egymillió gammáig.

A szovjet tudós rámutat, hogy az automata állomásokra nagy szerep vár olyan bolygók feltérképezésében, ahol az emberi tevékenység lehetetlen. Például nem vehetjük tervbe az ember repülését a Jupiter vagy a Saturnus felé, már csak azért sem, mert ez a repülés néhány évig tartana és csupán a szükséges élelmiszerkészlet súlya sok tonnával lenne ki.

Az automata készülékek újabb felhasználása — írja befejezőül a cikk szerzője — lehetővé teszi a világűr, a Hold és a bolygók kutatásának további fejlesztését. Minden egyes fellövés alkalmával egyre nehezebb feladatokat kell megoldani, egyre nagyobb lesz a tudományok készülékek súlya és a kísérletek száma.

Automata űrállomások szerepe a bolygó-kutatásban

A Holdról való felszállása után a Luna-16 állomás a Hold felszínén hagytott egy platformot, amellyel később többször rádióösszeköttetésbe léptek. Ezek szerint elvben beigazolódtak, hogy előállítottak olyan készüléket, amely tüzetes kutatásokat végezzen a Holdon és ugyanakkor biztosítsa a kutatás eredményeinek továbbítását a Földre. Véleményem szerint a jövőben a mostani 350 milliméternyi mélyebbre hatolhatunk a holdkérdésbe. Ugyanakkor teljesen megvalósíthatóan tartom automata megfigyelő állomások létesítését a Holdon — mondotta a Luna-16 űrállomás főkonstruktor.

Teljesen nyilvánvaló a holdku-

tatás óriási jelentősége — írja Borisz Petrov akadémikus a Luna-16 automata állomás űrrepülésének szentelt cikkében. A jövőben felhasználjuk a Holdat támaszpontként a csillagászati műszerek, sőt automatikus csillagvizsgáló felszerelésére, valamint mindenféle műszaki és biológiai kísérletek végzésére.

Jelenleg a kozmikus korszak 13. évében — mutat rá a cikk — a

repülő állomást a fékező rakéták segítségével úgy kell lelassítani, hogy mindössze két méter magasságban lebegjen a holdtalaj fölött. Ez a feladat sokkal nehezebb, mint egy teljes sebességgel szágldó gépkocsi megállítása egy faltól néhány milliméterre.

A világűr új területeire behatoló tudósoknak olyan helyzeteket kell megoldaniuk, amelyek nagyon ritkán fordulnak elő a földön. például a súlyokat egy grammról egy tonnára terjedő toleranciával. A világűrben viszont minduntalan találkozunk ilyen helyzetekkel. Például a Venus bolygó felületén uralkodó légnyomást egy atmoszféra töredékétől, többszáz atmoszférára becsülik, a bolygó mágneses térségét pedig 10 gammától egymillió gammáig.

A szovjet tudós rámutat, hogy az automata állomásokra nagy szerep vár olyan bolygók feltérképezésében, ahol az emberi tevékenység lehetetlen. Például nem vehetjük tervbe az ember repülését a Jupiter vagy a Saturnus felé, már csak azért sem, mert ez a repülés néhány évig tartana és csupán a szükséges élelmiszerkészlet súlya sok tonnával lenne ki.

Az automata készülékek újabb felhasználása — írja befejezőül a cikk szerzője — lehetővé teszi a világűr, a Hold és a bolygók kutatásának további fejlesztését. Minden egyes fellövés alkalmával egyre nehezebb feladatokat kell megoldani, egyre nagyobb lesz a tudományok készülékek súlya és a kísérletek száma.

Csernek A NAGYVILÁGBÓL

Nagy aggodalomra adnak okot az UNESCO legutóbb nyilvánosságra hozott statisztikai adatai. Ezek szerint a világon 810 millió írástudatlan él. Az analfabetizmus, amely nagy részt a kolonializmus következménye, természetesen a meggyarmati uralom alatt álló területeken, vagy a nemrég függetlenné vált államokban a legerősebb.

A bombayi Bha Anss atomkutató intézet szovijve közölte, az intézet tudósainak és technikusainak sikerült toriumból 233-as urániumot kivonni. A France Presse szerint az Indiában első ízben sikerült kísérletet rendezni nagy jelentőségű, minthogy ebben az országban vannak a világ legnagyobb torium-lelőhelyei.

A Plantex svéd vegyipari társaság közölte, hogy megszüntette a Hormoslyr nevű gyomirtó gyártását, mert felfedezték a törzestörzseket okozó az újszülötteknek.

Az első kivizsgált eset egy torz arccal és kezével született gyermek volt. Ennek anyja, Kerstin Jansson kijelentette, hogy a terhesség idején álmát egy erdőn, amelyet előzőleg a Hormoslyr nevű gyomirtó-szerrel permeteztek.

Felépült a világ legnagyobb hangárja a frankfurti repülőtérre. A 300 méter hosszú, 110 méter széles és 36 méter magas épület hat Boeing-747-es óriásgépet vagy 14 Boeing-737-es típusú gépet fogadhat be. A hangár még két szemből egyedülálló: futópályájának hossza meghaladja a 62 kilométert, kapui egyenként 160 tonnásak.

Cousteau, a neves francia mély-tengerkutató, miután csaknem há-

rom és fél éves kutatóútfárl vizs-szátéri Monacoba, egy sajtóértekezleten kijelentette, „a tenger vízzennyeződése olyan nagy fokú, hogy a tengerek és óceánok élővilágának 40 százaléka már elpusztult, korall-szigetek az eddigig jónál kisebb mértékben károsodtak, egész tengeri állatfajok kihalóban vannak”.

A Szovjetunióban bejegyezték és sorozatgyártásra javasolták az első olyan gépkocsimotort, amely mondhatni nem szennyezi a levegőt, a kipufogó gázokat ugyanis egy külön égési kamrában elégeti. A meg-olvas 10 százalékos üzemanyag-megtakarítást is jelent.

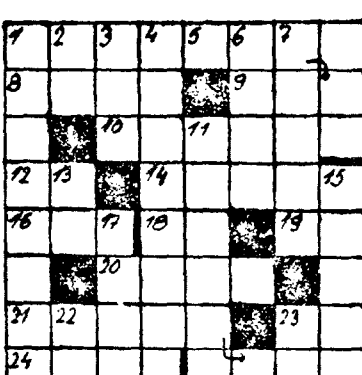
Az első ilyen 130 lóerős motorral a ZIL-130 tehergépkocsikat szerelik majd fel.

Miután a narancs és más citrus-félék héjában nemrég baktériumölő anyagokat fedeztek fel, kiderült, hogy az Avocado körtefajta magja és termése is tartalmaz olyan anyagot, amely gátolja a mikrobák fejlődését.

Az Avocado körtefajta kivont gyógyszer egyik rendkívül értékes tulajdonsága, hogy ellentétben a legtöbb antibiotikummal, magis hőmérsékleten is megőrzi hatékonyságát.

A Skanska Cementgyárat ismert svéd cég Oland-sziget és Svédország között építi Európa leghosszabb hídját. A 6070 méteres híd építéséhez 1968 januárjában fűtők hozza, s tervek szerint 1972 őszén fejezik be.

KERESZT-REJTVÉNY

VIZSZINTES. 1. A 14. vízszintes alatti festőművész egyik híres műve (folyt. függőleges 1.) 8. Időmértő. 9. Trojka része. 10. Olasz város. 12. Állóvíz. 14. Nagy orosz festő, aki 1930. szept. 29-én hunyt el. 16. Vonatközvetítő név. 18. Déle. 19. Egy szélei. 20. Vanádium, asztalin, oxigén. 21. Algériai kikötőváros-e? 23. Vigyázó. 24. Filmszínház — oroszul.

FÜGGŐLEGES. 1. A vízszintes 1. befejezése. 2. Vissza: görög betű. 3. Érzékel. 4. Középkori olasz filozófus (Bruno). 6. Vissza: Becézett női név. 7. Hazai-e? 11. A nagy festő egy másik ismert műve (folyt. függőleges 17) 13. Indíték. 15. Szerencsés volt. 17. A függőleges 11. befejezése. 22. Sir. 23. Számmév.

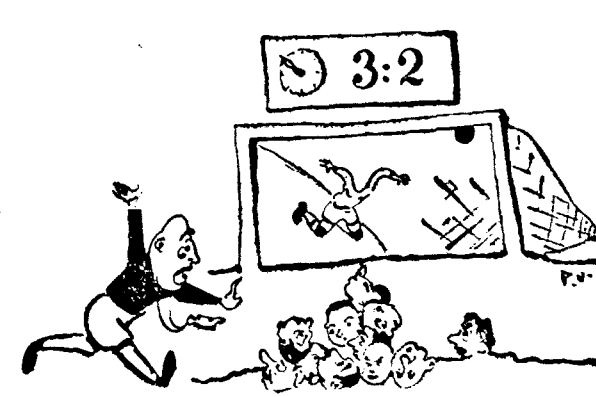
A rövid és hosszú magánhangzók közt nem teszünk különbséget.

Gyűjtő az Amu-Darján

Az Amu-Darján, amely Közép-Ázsia aszályos vidékeit szeli át, mintegy 7 milliárd köbméter viz tárolására alkalmas gyűjtőtavat létesítenek. Így hatalmas területet öntözhetők majd Türkmenisztán és Üzbegisztánban, s ugyanakkor 100 000 kilowatt teljesítményű vízerőmű üzemeltethető. Minthogy azonban az Amu-Darján rendkívül szélsőséges folyam, a hidroenergetikai rendszer állandó működésének biztosítására egy

15 zárógátas vízlepcsőt is létesítenek. Szakemberek véleménye szerint ezáltal lehetővé válik 500 000 hektár gyapot- és rizs-ültetvény, valamint további tízezer hektár szőlő- és gyümölcs-ültetvény öntözése. Az Amu-Darján vízének felhasználási lehetőségei még ezzel sem merülnek ki. Vélemények szerint, teljes felhasználásuk révén mintegy 4 millió hektár válik öntözhetővé ezen a csapadékszegény vidéken.

A karikaturista szemével

Egy futballbíró tapasztalatából: — Az ellenfél csapata teljesen elvesztette a fejt...

